

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság **Budapesten, 2008. év február hó 19. napján** megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A csoportosan elkövetett rablás büntette miatt I. r. vádlott és társai ellen indult bűnügyben a Főváros Bíróság mint másodfokú bíróság 21.Fkf.8718/2006/15. számú ítéletét I. r. és II. r. vádlottak tekintetében ***annyiban változtatja meg***, hogy a vádlottak cselekményét 2 rendbeli, társtettesként, csoportosan elkövetett rablás büntettének (Btk. 321. § (1) bekezdés és (3) bekezdés c.) pont II. fordulat) ***minősíti***.

A másodfokú ítéletet egyebekben mindkét vádlottal szemben ***helybenhagyja***.

A II. r. vádlott által a másodfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a fegyházbüntetésbe ***beszámítja***.

Kötelezi a vádlottakat személyenként 7.660-7.660 (hétezer-hatszázhatvan) forint, a harmadfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Pesti Központi Kerületi Bíróság mint fiatalkorúak bírósága 2006. év május hó 17. napján meghozott 9.Fk.31345/2005/34. számú ítéletében I. r. vádlott bűnösségét 1 rb. társtettesként elkövetett csoportos rablás büntettében állapította meg. A vádlottat ezért 1 év 8 hónapi fiatalkorúak fogházbüntetésére és 2 évi közügyektől eltiltásra;

II. r. vádlottat 1 rb. társtettesként elkövetett csoportos rablás büntette miatt - mint különös visszaesőt - 7 évi fegyházbüntetésre és 7 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy e vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható, és megszüntette a korábbi börtönbüntetése végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadságot.

III. r. vádlott bűnösségét 1 rb. csoportos rablás büntetében állapította meg, ezért őt mint visszaesőt 5 év 6 hónapi fegyházbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Elrendelte a vádlott korábbi, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetése végrehajtását.

A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 2007. május 18. napján meghozott 21.Fkf.8718/2006/15. számú ítéletében a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletét részben megváltoztatta. I. r., II. r. és III. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki további 1 rb. bűnsegédként, csoportosan elkövetett rablás büntetében.

Mindhárom vádlott büntetését halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak. Pontosította I. r. vádlott előzetes letartóztatása utolsó napját, és a II. r. vádlott korábbi ügyében kiszabott szabadságvesztése tartamát. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság ítélete ellen az I. r. vádlott és védője, valamint a II. r. vádlott és védője fellebbezést jelentettek be a másodfokú bíróság előtt, míg a III. r. vádlott és védője a nyilvános ülésen az ítéletet tudomásul vette. A későbbiekben III. r. vádlott írásban fellebbezett a másodfokú bíróság ítélete ellen, azonban a Fővárosi Bíróság ezt a fellebbezést, mint a törvényben kizártat 2007. június 12. napján meghozott 21.Fkf.8718/2006/18. számú végzésével elutasította, ítélete záradékában pedig megállapította, hogy az ítélet a III. r. vádlottal szemben 2007. év június hó 1. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.511/2007/3. számú átiratában - és a képviselője a nyilvános ülésen is - azt az álláspontot indokolta, hogy a védelmi fellebbezések a törvényben kizártak, mivel az elsőfokú bíróság nem hozott, és a másodfokú bíróság álláspontjával szemben nem is kellett volna hoznia felmentő rendelkezést, így a másodfokú bíróság tévesen, a törvény rendelkezéseivel ellentétesen biztosított fellebbezési lehetőséget saját ítéletével szemben.

A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában kifejtettekkel nem értett egyet, I. r. és II. r. vádlottak tekintetében bejelentett fellebbezéseket joghatályosnak tekintette és a másodfokú bíróság ítéletét érdemben felülbírált.

A Fővárosi Ítéltábla e körben kialakított - és a II. r. vádlott előzetes letartóztatását fenntartó végzés elleni fellebbezés elbírálása során az 1.Bkf.10594/2007/3. számú végzésben korábban kifejtett - álláspontja szerint:

A fellebbezési jog biztosításának kifogásolása során az ügyészi álláspont azt nem sérelmezi, hogy a másodfokú bíróság szerint a fellebbezési jog abban az esetben is megnyílik, ha az elsőfokú bíróság a másodfokú marasztalást megelőzően felmentő rendelkezést nem hozott, de a helyes jogi álláspont szerint hoznia kellett volna. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint is döntő jelentősége annak van, hogy egy adott elkövetői magatartás büntetőjogi felelősséget megalapozó, vagy nem

megalapozó volta, az e kérdésben ellentétes elsőfokú és másodfokú álláspont nyitja meg a másodfokú határozattal szemben a jogorvoslati lehetőséget.

Az érdemi eltérés a főügyészi és a másodfokú bíróság álláspontja között abban jelentkezett, hogy a másodfokú bíróság jogi érvei szerint ahhoz a tevékenységhez kapcsolódóan, melyet érintően a másodfokú határozatban a bűnösség megállapítása megtörtént, az elsőfokú bíróságnak felmentő rendelkezést kellett volna hoznia. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség viszont ezt vitatva arra utalt, hogy az elsőfokú bíróság e vonatkozásban is büntetőjogilag értékelte a vádlotti cselekményeket, és azokat egységesen 1 rb. cselekményként minősítette. Ebből értelemszerűen következne, hogy a másodfokú határozat a bűnösségi kört nem tágította, hanem a cselekmény minősítésén változtatott, és az egységesen 1 rendbeliként értékelt cselekményt minősítette 2 rb. rablás büntetnének.

Az ügyben irányadó tényállás lényege szerint 2005. május 28-án éjjel a II. r. és a III. r. vádlott összetalálkoztak I. r. vádlottal, akit korábban nem ismertek. A három vádlott és további 3-4 ismeretlen személy együtt indultak tovább azzal a céllal, hogy pénzt szerezzenek. A két sértettel szemben három vádlott és a társaságukban lévő további személyek léptek fel. A meg nem állapítható személyazonosságú további személyek szándékerősítő jelenléte és buzdítása mellett a két sértett közül az egyiktől a III. r. vádlott tulajdonított el értéket erőszak kifejtése mellett, míg a másik sértettet az I. r. vádlott bántalmazta, majd a II. r. vádlott tovább fenyegette. A 2. számú sértett az őt és testvérét ért bántalmazás miatti félelmében adta át II. r. vádlottnak a mobiltelefon készülékét.

Az adott cselekményekkel kapcsolatban az ügyész mindhárom vádlottat 2 rb. társtettesként, csoportosan elkövetett rablás büntetével vádolta.

Az elsőfokú bíróság a jogi értékelés körében azt fejtette ki, hogy az egyik sértettel szemben egyedül a III. r. vádlott, míg a másikkal szemben kizárólag az I. és II. r. vádlott tanúsított aktív magatartást, valósított meg tényállási elemet, tettesek vagy társtettesek kizárólag ebben a vonatkozásban lehetnek. Emellett azt a jogi álláspontot foglalta el, hogy: „...ugyanazt a magatartást nem lehet az egyik bűncselekmény vonatkozásában tettesi, míg a másik vonatkozásában részesi elkövetésnek értékelni.” Rögzítette további személyek szándékerősítő jelenlétét, amire figyelemmel a rablási cselekményeket csoportosan elkövetettnek minősítette, emellett a III. r. vádlottnak az 1. számú sértett sérelmére megvalósított cselekményét tettesként, míg az I. és II. r. vádlottaknak a 2. számú sértett sérelmére elkövetett cselekményét társtettesként elkövetettnek minősítette. Ebből következően tehát nincs szó arról, mint amit a főügyészi átirat rögzít, hogy az elsőfokú bíróság a tettesi, társtettesi magatartáson túlmenően a vádlottak terhére a bűnsegélyt is megállapította, azt azonban tévesen beolvasztotta az 1 rendbeliként értékelt rablási cselekménybe.

Ebből következően helytálló a másodfokú bíróság álláspontja, hogy az ügyészi vád valamennyi vádlott vonatkozásában két sértett sérelmére elkövetett 2 rb. rablásra

vonatkozott. Az elsőfokú bíróság ehhez képest valamennyi vádlott esetében egy sértett sérelmére megvalósított 1 rb. rablást állapított meg, ezért az elsőfokú bíróságnak mindhárom vádlott esetében a további sértettet érintő cselekmény tekintetében felmentő rendelkezést kellett volna hoznia.

A kifejtettekből következik, hogy az említett körben az elsőfokú és a másodfokú bíróság mindhárom vádlott büntetőjogi felelőssége tekintetében ellentétes álláspontot foglalt el (az elsőfokú bíróság büntetőjogi felelősséget nem állapított meg, míg a másodfokú bíróság megállapított), ebből következően a Be. 386. § (1) bekezdés a./ pontja értelmében a fellebbezési jog mindhárom vádlott tekintetében megnyílt.

A harmadfokú bíróság által tartott nyilvános ülésen a vádlottak védői az eljárás korábbi szakában előterjesztett álláspontjukat fenntartották. Az I. r. vádlott védője kifejtette és álláspontjához a II. r. vádlott védője is csatlakozott, hogy a fellebbezéssel sérelmezett határozatokban a vádlottak előzetes megállapodásának megállapítására nem lett volna eljárásbeli alap, tekintettel arra, hogy erre vonatkozó utalást a vádirat nem tartalmaz.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezéssel támadott másodfokú ítéletet és az annak meghozatalát megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást a Be. 387. §-a szerinti körben bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az első- és a másodfokú eljárásban az ügy érdemi megítélésére kiható eljárási szabálysértés nem történt, és a másodfokú ítélet kellően megalapozott. Az elsőfokú ítéletben megállapított és a másodfokú ítéletben kiegészített tényállás a Be. 351. § (2) bekezdésében meghatározott megalapozatlansági hibákban nem szenved. (A harmadfokú eljárásban bizonyítás a Be. 388. § (2) bekezdése értelmében kizárt.)

Az eljárási szabályok megtartását is vizsgálva a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet a vádlottak védői által a harmadfokú eljárásban - de már az eljárás korábbi szakában is kifejtett - azzal az állásponttal, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által elfogadott tényállás az ügyészi vádon túlterjeszkedést jelent. Mindenben helytálló a Fővárosi Bíróság e körben kifejtett álláspontja, és az ügyészi vádnak valóban nem a történések teljességét és minden egyes részletét kell tartalmaznia, elégséges ha a cselekmény lényegét tartalmazza. A védői érvekkel szemben az ítéltábla megjegyzi, hogy a csoportos rablás megállapításának nem előfeltétele a vádlottak előzetes megállapodása, az egységes akarat elhatározás kialakulhat az események menetében, akár hallgatólagosan is. Az előzetes megállapodás mellőzése a jelen esetben sem járna minősítés változással, mivel a cselekményben résztvevők tevékenysége az adott minősítést az előzetes megállapodás hiányában is megalapozná.

Szükséges azonban a tényállás kiegészítése a harmadfokú eljárásban beszerezett iratok alapján a másodfokú ítélet meghozatala óta történetekkel, ugyanis az I. r. vádlottat időközben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2008. január 29. napján meghozott - nem jogerős - 9.B.XIV.25901/2007/9. számú ítéletében 1 rb. rablás

büntette (Btk. 321. § (1) bekezdése) és 2 rb. rablás büntetének kísérlete (Btk. 321. § (1) bekezdése, Btk. 16. §) miatt - halmazati büntetésül - 3 év 6 hónapi börtönbüntetésre és 3 évi közügyektől eltiltásra ítélte, egyben elrendelte a vádlottal szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.Fk.30159/2005/35. számú ítéletével kiszabott 1 év 6 hónap fiatalokúak fogháza büntetése végrehajtását.

A vádlottak cselekményének jogi értékelését illetően a Fővárosi Ítéltábla sem az első-sem, a másodfokú bíróság álláspontjával nem értett egyet, az e körben kifejtettekkel. A vádlottak mindkét rendbeli rablási cselekményét társtettesként elkövetettként értékelte.

Az irányadó tényállásban rögzítettek szerint a három vádlott és az eljárás során ismeretlenül maradt további három-négy társuk együttesen pénzt szerezni indultak. Amikor a két sértettel találkozott, lényegében egyidejűleg két vádlott az egyik, míg a harmadik vádlott a másik sértettre támadt, és vele szemben erőszakot alkalmazott, miközben a további társak buzdították őket. Az akaratát megtört mindkét sértettől értékeket tulajdonítottak el, majd a helyszínről eltávoztak.

Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja abban foglalható össze, hogy a csoport tagjai közül tettesi tevékenységet a három vádlott fejtett ki, míg a további ismeretlenül maradt személyek tevékenysége bűnsegélyként értékelhető. A három vádlott közül kettő kizárólag az egyik sértettet bántalmazta és vett el tőle értéket, míg a harmadik vádlott a másik sértettet bántalmazta és vett el tőle értéket, ezért tettesként vagy társtettesként minden vádlott csak az általa érintett sértett vonatkozásában vonható felelősségre, ugyanakkor ugyanazon magatartásukat a másik sértett vonatkozásában részesi elkövetésnek értékelni nem lehet. (Ezen álláspontja jogi indokolásával az elsőfokú bíróság adós maradt.)

A Fővárosi Bíróság a másodfokú felülbírálat során az elsőfokú bíróság jogi álláspontját annyiban kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a vádlottak jelenlétének és magatartásának ráhatását a másik sértettre, illetve elkövető társaikra. Úgy ítélte meg, hogy az egyes sértettek ellenállását nem csupán az őket bántalmazó vádlottak, hanem egyidejűleg sértett társuk bántalmazása, ennek észlelése, illetve az őket körülvevő további személyek buzdítása együttesen törte meg, az egyes vádlottakra nem csak a külső buzdító személyek, hanem a másik sértettet bántalmazó vádlott-társaik jelenléte is szándékerősítően hatott, és ezért az egyes vádlottak cselekményeit az általuk bántalmazott sértett tekintetében megállapított tettesi, társtettesi elkövetés mellett a másik sértett vonatkozásában a vádlott-társuknak nyújtott bűnsegélyért is elmarasztalta.

A Fővárosi Ítéltábla a vádlottak cselekménye jogi értékelésekor abból indult ki, hogy az irányadó tényállás szerint a három vádlott és a velük lévő három-négy ismeretlenül maradt személy csoportja előzetes megbeszélés alapján, a későbbiekből is következően teljes szándékegységben pénzt szerezni indult. Ez a teljes szándékegység mindvégig az eseménysorozat idején megmaradt, és az abban játszott szerepek megoszlásaként értékelendő, hogy egyes személyek - a

vádlottak - tevőlegesen bántalmazták a sértettet és vették el értékeiket, míg a további személyek körbevételére buzdították a vádlottakat. Ebből a helyzetből okszerűen következik, hogy a sértettek akaratának megtöréséhez nyilvánvalóan a szituáció teljessége vezetett, abban szerepet játszott valamennyi jelenlévő, az őket bántalmazó személy, de a társaságukhoz tartozó továbbiak, tehát a sértett társukat bántalmazó személy (személyek), illetve a körben állók is, akik a dolog természetéből következően ellenállás esetén esetlegesen a vádlotti oldalon közbeavatkozhattak volna. Következésképpen a vádlotti oldalon jelenlévő valamennyi személy csoportosan 2 rb. rablás bűntettét valósította meg a két sértett sérelmére, mivel az egyes vádlottak részéről a bármely sértett sérelmére tevőleges magatartással megvalósított erőszak a társak tevékenységéhez kapcsolódóan mindkét sértett akaratának megtöréséhez vezetett. A két cselekményen belül a tettesi, társtettesi minőség megállapítása mellett már nem szükséges vizsgálni azt, hogy az egyes vádlottak hány sértettet illetően valósítottak meg bántalmazást, a bármely sértett vonatkozásában megvalósított tényállási elem az adott elkövető vonatkozásában a korábbiakban kifejtettek szerint megvalósított 2 rb. csoportos rablásra kihat.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a kifejtettekből következően a vádlottak mindkét rendbeli rablási cselekményüket - az eredeti ügyészi váddal egyezően - társtettesként valósították meg.

A Fővárosi Ítéltábla ezért a fellebbezéssel érintett vádlottak tekintetében a másodfokú ítéletét a cselekmények minősítését illetően a Be. 398. § (1) és (2) bekezdése alapján megváltoztatta annyiban, hogy a vádlottak mindkét rendbeli rablási cselekményét a Btk. 20. § (2) bekezdése szerinti társtettesként elkövetettnek minősítette. Jelzi egyben a Fővárosi Ítéltábla, hogy a fellebbezéssel nem érintett III. r. vádlott cselekményének is ez lett volna a helyes minősítése. Az adott minősítés rendelkező részbeli megjelölésekor a Fővárosi Ítéltábla a hatályos bírói gyakorlatnak megfelelően jelölte meg határozata rendelkező részében, ugyanakkor utal arra, hogy ez a minősítés a másodfokú bíróság minősítésétől csak a társtettség vonatkozásában tér el.

A másodfokú bíróság ítéletében alkalmazott büntetések a megváltoztatott minősítés mellett is törvényesek, azokat a Fővárosi Ítéltábla nem érintette, ezért a másodfokú bíróság ítéletét egyéb vonatkozásban a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

A II. r. vádlott a másodfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig továbbmenően előzetes letartóztatásban volt. Ennek időtartamát a Fővárosi ítéltábla a Btk. 99. § (1) bekezdése alapján a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe beszámította.

A harmadfokú eljárásban mindkét vádlott érdekében kirendelt védő járt el. A közreműködésükkel felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelezés a Be. 338. § (1) bekezdése alapján történt.

B u d a p e s t, 2008. év február hó 19. napján

***Dr. Tóth Éva
a tanács elnöke***

***Dr. Kiss Sándor s.k.
előadó bíró***

***Dr. Mató Ágnes s.k.
bíró***

A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 21.Fkf.8718/2006/15. számú ítélete a harmadfokú ítéletben foglalt változtatással az I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben jogerős és végrehajtható!

B u d a p e s t, 2008. év február hó 19. napján

***Dr. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke***

Kiadmány hitelélül:

tisztviselő